

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csp/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200430
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822200430.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barbarou Kovalikovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155, zastúpeného: JUDr. Michal Gallo, advokát, Advokátska kancelária Gallo s. r. o., Jilemnického 30, 036 01 Martin proti žalovanému: L. X., B.. XX. XX. XXXX, Y. B. O. XX, XXX XX U., o zaplatenie 1.394,43 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.287,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.287,- eur od 27. 07. 2019 do zaplatenia, všetko mesačnými splátkami vo výške 50,- eur mesačne, splatnými vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do úplného vyrovnania, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,64 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.394,43 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 27. 07. 2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 31. 01. 2019 zmluvu o pôžičke č. 21464211/9019816358, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 1.367,- eur. („Cena na splátky“ alebo „Pôžička - finančné plnenie“) na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve (mraznička). Kúpna cena tovaru bola 1.556,1 eur. Žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 189,1 eur a na zvyšok kúpnej ceny Žalobca poskytol Žalovanému pôžičku podľa uvedenej zmluvy o pôžičke. Účelom Zmluvy bolo poskytnutie pôžičky na zakúpenie tovaru na základe vlastného výberu Žalovaného. Cena na splátky znamená viazaný spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej Žalovanému Žalobcom, a to vo výške kúpnej ceny konkrétneho tovaru zníženej o zaplatenú akontáciu. Akontácia je časťou kúpnej ceny tovaru, ktorú žalovaný zaplatil pred dodaním tovaru. Obsahu uvedených pojmov vyplýva nielen zo Zmluvy samotnej - ich výklad je obsiahnutý aj v Podmienkach k Zmluve o pôžičke (resp. Všeobecných obchodných podmienkach), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy. S podmienkami zmluvy a ich obsahom sa Žalovaný oboznámil, čo potvrdil vlastnoručným podpisom. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 20 mesačných splátkach v sume 80 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1.600,- eur. Do dňa spísania žaloby uhradil žalovaný sumu 80,- eur bez akontácie. Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, „ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne

upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 22. 05. 2019 listom- predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k okamžitej úhrade dlžných splátok a žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19. 07. 2019 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 21. 07. 2019 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premičacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa Žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne Žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplatneniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel Žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. K uvedenému žalobca poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn: 17Co/447/2016. Do dňa podania žaloby, Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh Žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 1.394,43 eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia zásielky je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 161,28 eur, si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Ku dňu podania žalobného návrhu mal Žalovaný uhradiť sumu 1.663,53 eur (označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“). Uvedenú sumu tvorí súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu a suma po zosplatnení, pričom výslednú sumu zahŕňa akontáciu: Počet splátok Výška splátky Suma splátok Suma po zosplatnení akontácia Spolu istina : 5 80 400 1074,43 189,1 = 1.663,53. Ku dňu podania žalobného návrhu Žalovaný uhradil sumu 269,1 eur. Súčasťou pohľadávky Žalobcu a sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si Žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur (označené na konci výpisu ako stĺpec „MP3“). V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením, t. j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad (stĺpec Zostatok) zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 161,28 eur (stĺpec Pokuta), ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Na základe vyššie uvedeného, celkový výšku dlžnej sumy Žalovaného ku dňu podania návrhu tvorí: Istina (bez akontácie) + Náklady na vymáhanie - Prijaté úhrady (bez akontácie) = Dlžná suma 1.474,43 eur + 0,- eur - 80,- eur = 1.394,43 eur. Náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad (stĺpec „Zostatok“) zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 161,28 eur (stĺpec „Pokuta“), ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Na základe vyššie uvedeného: Dlžná suma - Neuplatnené náklady = Žalovaná suma 1.394,43 eur - 0 eur = 1.394,43 eur.

3. Žalobca k žalobe doložil Plnú moc, Osvedčenie o registrácii DPH, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere + Zmluvné podmienky, Notársku zápisnicu N 3283/2017, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, udelenie súhlasu zmysle zákona o ochrane osobných údajov, Prehľad splátok a úhrad, Predžalobná upomienka + doručienka, Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru a iné písomnosti.

4. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 06. 04. 2022. V predmetnom vyjadrení uviedol, že v roku 2019, kedy uzatvoril zmluvu o financovaní nábytku so žalobcom, zhruba týždeň na to s prišiel o prácu a následne sa evidoval na UPSVaR, kde bol evidovaný do roku 2021, o čom doložil žalovaný aj potvrdenie. Z uvedeného dôvodu nemohol platiť pohľadávku žalobcu, snažil sa nájsť si zamestnanie, vystriedal 5 zamestnávateľov, bol aj SZČO, ale zamestnávatelia ho nevyplácali, preto nemal ani z čoho uhradiť dlh žalobcu. Teraz už žalovaný má riadneho zamestnávateľa, ktorý mu vypláca mzdu a preto môže začať pomaly splácať.

5. Súd v predmetnej veci nariadil pojednávanie stanovené na deň 01. 07. 2022. Právny zástupca žalobcu sa pojednávania nezúčastnil, pričom svoju neprítomnosť včas ospravedlnil. Žalovaný sa pojednávania zúčastnil osobne. Žalovaný na pojednávaní k veci uviedol, že svoj dlh neplatil z dôvodu, že dva dni potom ako uzavrel túto zmluvu, prišiel o prácu. V súčasnosti žalovaný už prácu má, pričom má dve maloleté deti, o ktoré sa musí starať. Žalovaný uvádza, že jeho príjem je aktuálne niečo cez 1.000,- eur. Uvádza, že

bol by schopný tento dlh splatiť v splátkach po 50,- eur mesačne. V súčasnosti má nasledovné mesačné výdavky: 200,- eur platí nájom, 400,- eur platí na deti. Taktiež si musí platiť zdravotné poistenie, pričom mu ostane suma 300,- eur.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listín a to zmluvy o pôžičke, zmluvných podmienok, predžalobnej upomienky, fotokópie doručenky, prehľadu splátok a úhrad, splátkovým kalendárom, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti, notárskej zápisnice, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Veriteľ a žalovaný ako klient uzavreli dňa 31. 01. 2019 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru na diaľku predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 1.367,- eur. Žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 20 mesačných splátkach vo výške 80,- eur mesačne. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá ročná úroková sadzba 21,03 %, RPMN 21,03 %. Prvá splátka bola splatná dňa 20. 02. 2019, splátky boli splatné k 20. dňu. v mesiaci. Súčasťou tejto zmluvy boli aj zmluvné ustanovenia a dojednania ako aj prehľad splátok.

8. Z prehľadu splátok a úhrad predložených žalobcom súd zistil, že žalovaný ku dňu podania žaloby z titulu splátok pôžičky zaplatil 80,- eur (bez akontácie). Veriteľ zosplatnil zostatok úveru ku dňu 19. 07. 2019.

9. Z listu zo dňa 22. 05. 2019 označeného ako „Predžalobná upomienka“ vyplýva, že žalobca oznámil žalovanému, že eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 240,- eur a upozornil ho, že ak do 05. 07. 2019 nedôjde k úhrade splátky, bude oprávnený úver zosplatniť.

10. Z Oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21. 07. 2019 vyplýva, že žalobca oznámil žalovanému, že jeho dlh zo zmluvy č. 9019816358 sa stal splatným v celom rozsahu naraz, keďže dlžné splátky v lehote stanovenej v Predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil.

11. V zmysle notárskej zápisnice N 3283/2017 zo dňa 11. 12. 2017 pôvodný veriteľ, spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. zanikol rozdelením. Zanikajúca spoločnosť sa zlúčila so spoločnosťou VÚB, a. s. a VÚB Leasing, a. s. v zmysle priloženého projektu rozdelenia. Spoločnosť VÚB, a. s. ako právny nástupca pokračuje v prevádzkovaní ostatného podnikania zanikajúcej spoločnosti v rámci svojej existujúcej bankovej licencie, pokiaľ ide o splátkový predaj a leasing a aj pokiaľ ide o spotrebiteľské úvery.

12. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

17. Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť

čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

20. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

21. V ustanovení § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

22. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

23. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

24. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak (§ 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

28. Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

29. V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom po 31. 01. 2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

31. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Teda dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

32. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 31. 01. 2019 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 1.367,- eur a ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 20 mesačných splátkach po 80,- eur, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 233,- eur. Súd však považoval niektoré ustanovenia za sporné, čím sa zaoberal nižšie.

33. Súd sa v prvom rade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 21,03 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 - 5 rokov v 1/2019 činil úrok 4,94 % p. a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako štvornásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

34. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009).

35. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

36. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v

podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

37. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

38. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob/816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo/1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co/151/2013.

39. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

40. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05. 11. 2014. (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27. 11. 2014).

41. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd po preskúmaní predloženej zmluve o spotrebiteľskom úvere považoval celý úver za bezúročný a bez poplatkov a zmluvu v časti dohody o úrokoch vyhodnotil za neplatnú.

43. Žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 1.367,- eur, pričom žalovaný uhradil celkovo sumu 80,- eur, preto pri súčasnom závere o neplatnosti o výške úrokov z úveru, žalobcovi vzniklo iba právo na zaplatenie nevrátených finančných prostriedkov. Súd teda žalobcovi priznal nárok na náhradu sumy vo výške 1.287,- eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi požičanou sumou 1.367,- eur a uhradenou sumou vo výške 80,- eur. Z uvedeného zároveň vyplýva, že žalobu v časti o zaplatenie úveru v sume 107,43 eur (čo predstavuje rozdiel medzi uplatnenou sumou vo výške 1.394,43 eur a priznanou sumou 1.287 eur) s príslušenstvom zamietol ako nedôvodnú.

44. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

45. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach.

46. Vzhľadom na finančnú a sociálnu situáciu žalovaného, keďže žalovaný má dve maloleté deti, o ktoré sa musí starať a súdu uviedol, že bol by schopný tento dlh splatiť v splátkach po 50,- eur mesačne, keďže v súčasnosti má nasledovné mesačné výdavky: 200,- eur platí nájom, 400,- eur platí na deti. Taktiež si musí platiť zdravotné poistenie, pričom mu ostane suma 300,- eur na živobytie, povolil mu súd uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach po 50,- eur mesačne. Súd zohľadnil, že príjem žalovaného, jeho mesačné výdavky a taktiež skutočnosť, že žalovaný sám uviedol, že sumu 50,- eur mesačne je schopný splácať.

47. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné pôsobenie na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, ale uspokojenie nároku veriteľa, pričom žalobca aj vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený. Žalovaný sumu uhradí za cca 34 mesiacov, čo súd posúdil ako primeranú lehotu aj zo strany žalobcu.

48. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

49. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

50. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

52. Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal zaplatenia sumy 1.394,43 eur, pričom úspech mal v časti o zaplatenie 1.287,- eur, t. j. v rozsahu 92,32 % a neúspech v rozsahu 7,68 %. V zmysle § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP súd priznal úspešnejšiemu žalobcovi voči žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 84,64 % (92,32 %- 7,68 %). O samotnej výške týchto trov konania bude v súlade s § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.